ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-3644
Опис № 13
Архівний № 594

Управління СБУ
по Сумській області

Фильтрационное

ДЕЛО № 6299

Бела (Била)
Мария Ивановна

19 мая 1945 г.
Начато: 27 марта 1945 г.
Окончено: 18 июня 1955 г.
На 7 листах

ДЕРЖАРХІВ
Сумської області
Фонд № Р-7641
Опис № 13
Архівний № 594

...ес головних німецьких воєнних злочинців у Нюрнбергу

Ранкове засідання 26 березня

...ЕРГ, 26 березня.(ТАРС). ...у ранкового засідання ... 26 березня оборонець ... Гесса адвокат Зайдль ...письмове зізнання бра...ного—Альфреда Гесса ...ність організації гіт...партії за кордоном. ...За цим оборонець пере...оголошення своєї тре...тьої книги документів у справі підсудного Гесса.

Обвинувач пропонує дозволити Зайдлю при виголошенні ним своєї промови користуватися витягами з цих документів, проте з тим, щоб Трибунал вирішив, що з цих документів стосується справи, а що не стосується. Обвинувач вважає недоцільним оголошення документів цієї третьої книги на цій стадії процесу.

Оборонець Зайдль заперечує проти пропозиції обвинувача.

Дискусією з цього питання між обвинувачем і оборонцями закінчується ранкове засідання Трибуналу.

Вечірнє засідання 26 березня

...ЕРГ, 26 березня. (ТАРС). ...к того, що підсудний ...з свого оборонця за... своє небажання бути ..., Трибунал перейшов ...ня справи підсудного ...а.

...явшись наданим йому ...оборонець підсудного ...а адвокат Горн за...мість того, щоб приступити до подання документів, почав передавати декларацію Ріббентропа.

Голова зупиняє Горна, вказуючи йому, що про це буде говорити сам підсудний.

Оборонець викликає як свідка, колишнього статс-секретаря міністерства закордонних справ Штеєнграхта. Свої зізнання свідок починає з твердження про те, ніби Ріббентроп мав досить віддалене відношення до напрямку німецької зовнішньої політики.

Кінець зізнань свідка являє собою суцільне вихваляння Ріббентропа.

На цьому закінчилося засідання Трибуналу.

Ранкове засідання 27 березня

...ЕРГ, 27 березня. (ТАРС). ...ому засіданні Трибу... березня тривав допит ...теєнграхта оборонцями ... Ріббентропа, Папена і

Після оборонців допитували свідка представник англійського обвинувачення полковник Філімор, представник американського обвинувачення полковник Емін, представник радянського обвинувачення тов. Зоря.

Після кількох запитань, поставлених свідкові представником французького обвинувачення, оголошується перерва.

Вечірнє засідання 27 березня

...ЕРГ, 27 березня. (ТАРС). ...ьому засіданні Трибу... березня оборонець Ріб... адвокат Горн продов...чате ним напередодні ...документів, які він хо...иєднати до справи сво...исного.

...авник радянського обви... полковник Покровський ...рибуналові, що оборо... досі не передав радян...бвинуваченню докумен...ін їх подає. Ті ж доку...о потрапили в руки ра...о обвинувачення, не мо...глядатися Трибуналом. ...цих „документів"—лише ...клепницькі виступи про...авних діячів союзних ...зокрема проти покійного ...та Рузвельта. Інші до...є явними фальшивками.

Оборона, очевидно, навмисно намагається оголосити ці документи, щоб протягти їх в протокол Трибуналу. Документи, що потрапили в протокол, використовуються пресою. Таким чином, ці недобросовісні прийоми оборони переслідують далеко не юридичні цілі.

Лорд Лоуренс тут же оголошує рішення Трибуналу, щоб преса не використовувала документів до тих пір, поки вони не прийняті Трибуналом як докази.

Представник англійського обвинувачення Максуелл-Файф приєднується до протесту Покровського, заявляючи, що обвинувачення одержало не документи, а лише опис їх.

Оборонець Горн почав оголошувати нові документи, начеб він не чув ні заперечень обвинувачів, ні прямої директиви головуючого.

Трибунал примушений був на короткому закритому засіданні ухвалити спеціальне рішення, яке зобов'язує оборону подавати всі документи, на чотирьох мовах без їх оголошення. Оборонці повинні лише обгрунтувати силу доказу цих документів. Трибунал визнав правильними заперечення обвинувачів. Головуючий пояснив, що Трибунал не може допустити читання і коментування 300-400 документів, зібраних оборонцями, бо в такому разі процес затягнувся б на безмежний строк.

Трибунал зобов'язав оборонців дотримуватися раніш встановлених правил.

На цьому вечірнє засідання Трибуналу закінчується.

Ранкове засідання 28 березня

...БЕРГ, 28 березня. (ТАРС). ...засідання Трибуналу 28 ...почалося виступом адво...на, який захищає підсуд...нтропа. Ріббентропа Маргаріту Бланк. Після прийняття встановленої присяги до її допиту приступає адвокат Горн. Свідок працювала в міністерстві закордонних справ ...більше 10 років і май...ляко намагався виправдати своєю поведінкою і своїми діями довір'я останнього.

Представник англійського обвинувачення Девід Максуелл-Файф

За першість у змаганні гівщ

ЧИ ГОТОВЕ У ВАС НАСІННЯ, ЧИ ЗНИ
ЧИ ПІДГОТОВЛЕНЕ ТЯГЛО ПОЛ

* * *

Високий урожай—гордість тракториста

Наша МТС два роки підряд перевиконує державні виробничі завдання. В минулому році план тракторних робіт МТС виконала на 149 процентів. Середній виробіток на 15-сильний трактор становив 705 гектарів.

За достроковий і високоякісний ремонт машин, за високу їх продуктивність МТС не один раз одержує перехідний Червоний прапор Наркомзему СРСР і ВЦРПС та грошові премії.

Самокритично оглядаючи попередню свою роботу, ми, проте, знаходимо в ній багато істотних недоліків. Всі вони виявляються в низькій урожайності. Колгоспи зони діяльності нашої МТС зібрали середній урожай зернових тільки по 7,6 цнт. проти плану 9,2, цукрових буряків—по 52 цнт. проти плану 116.

Основні причини такого низького врожаю ховалися в низькій якості обробітку грунту, затягуванні прополювання і збирання врожаю. Трактористи більше дбали за кількість вироблених гектарів і часто-густо орали землю надто мілко, допускали чимало огріхів, неуважно проводили культивацію, боронування, мілко загортали насіння. В наслідок—поля лишалися забур'яненими. Бур'яни глушили молоді рослини, бо колгоспи не організовували як слід прополювання, шарування. Не випадково, наприклад, в артілі „Червоний сіяч" зібрали цукрових буряків всього-на-всього по 14 цнт. з гектара, в колгоспі „Червоний партизан"—по 11. Тут посівні роботи були проведені погано, проривку буряків затягли, а перевірку зовсім „невстигли" зробити.

Протилежну картину спостерігаємо в артілях, де трактористи працювали в дружній взаємодії з колгоспниками. В артілі „Вперед до соціалізму", де головою був т. Невальоний, зібрали по 12 центнерів зернових, а озимої пшениці по 14,1 цнт. в середньому з гектара. Бригада Софії Безуглої, з артілі „Радсело", Гу-

ціалістичне змагання за високий урожай, тракторні бригади взяли на себе зобов'язання виробити в цьому році на кожний трактор не менше, як в минулому році, при умові виконання всіх польових робіт по видах і на високому агротехнічному рівні.

В середньому по МТС виходить на 15-сильний трактор по 700 га—більше планового завдання на 230 гектарів. Трактористи, уславленої бригади Якова Митрофановича Шульги зобов'язалися виробити на трактор по 1.800 га.

Ми ставимо завдання добитися врожаю по всіх колгоспах не менше, як по 12 цнт. зернових і по 140 цнт. цукрових буряків в середньому з гектара.

Передові колгоспи і бригади змагаються за ще вищий урожай. Артіль „Радсело" (голова т. Руденко) бореться за 18 цнт. зернових і за 200 цнт. буряків з гектара.

Число ланок, що змагаються за врожай буряків по 200—300 цнт. з га, з кожним днем зростає. 20 ланок змагаються за 500 і п'ять—за 600 цнт.

Як же МТС і колгоспи підкріплюють свої зобов'язання ділом?

50 тракторів і все причіпне знаряддя до них ми відремонтували достроково. Якість ремонту висока. Найбільш самовіддано працювали на ремонті коваль В. Харлай, мідник М. Смірнов, токарі І. Стеблянка і Галина Петько, трактористи Віра Коротич і Іван Никоненко. Бригадою по ремонту моторів керував Яків Шульга, а бригадою по ремонту задніх мостів—механік Близько. Всі трактори будуть забезпечені освітленням. Бригади укомплектовані і вже давно виїхали в колгоспи.

Тракторні будки є у всіх колгоспах, за винятком артілі „Комсомолець України", де головує т. Шимко. Пальне завезено в МТС на всі весняні роботи, а в колгоспи—на 10-15 днів.

Закінчуємо складання річних

ють за планом по 8.254 га. Отже, зі треба 4.956 га. 4.1о тракторами, а решвим тяглом. Колгос6 коней, 389 волів і0 корів. За нашими и тяглових ресурсів б посіяти ранні зерна 10 робочих днів і п.

З метою максимиристання весняноь зяб зашлейфуємо в в перші дні, як т- нуть гребні ріллі.- оранку слідом забокоткуємо, щоб уш, ліквідувати між плаки. Обов'язково сврання бур'янів врування їх.

Весь посів провеми, їх цілком в прискорити процескористати машини ність, намічаємо о чистих грунтах 7 регатів, які разом ронуватимуть і сія

При всіх робота куватимемо за якіс каючи мілкої оран дбаючи про те, що водили тільки тоді, добре розроблений від бур'янів і торіщ соломи, бадилля то

Дільничні агроном куватимуть, щоб н труєним насінням. сталь, але їх ще в ряд завезли. Сподіваєм гайно буде зроблен

Четверту частину мічаємо посіяти яр сінням, що прискоростання.

Колгоспи вивезли 7 тисяч тонн гною. ше, ніж було ви Правда, і цього мал ньому на гектар пр однієї тонни. Тільки „Вперед до соціаліз праця" вивезли в с ля 3-4 тонн на гект

Стахановські ла

Протокол допроса

от 27 марта 1946 г.

Я нач. Кролевецкого РОНКБ ст. лейтенант Белозерцев допросил возвратившуюся из Германии гражданку:

Бела Марию Ивановну 1913 года рождения уроженка г. Кролевца, Сумской обл. УССР, из рабочих, украинка гр. СССР, ~~мол.~~ гуляющая, не судима, б/парт. Работает в торфартели Свинаркой, проживает по ул. Привокзальной №1.

Предупреждена об ответственности за дачу ложных показаний по ст. 89 УК УССР.

Вопрос: Где вы Бела работали при немецкой аккупации г. Кролевца?

Ответ: При немецкой аккупации я ни где не работала до 29 мая 1942 года, была домохозяйкой, а выше указанного числа была насильно забрана полицейскими и угнана в Германию на работу. Полицейский был из какого то села я фамилия его не знаю.

Вопрос: Где вы проживали в Германии и чем занимались?

Ответ: В Германии я проживала в г. Грунберг, работала на полотняной фабрике, чернорабочей, до мая 1945

Бела

года и была освобождена войсками Красной Армии.

После освобождения меня направили на фильтрационный пункт в г. Волковыск, где я прошла проверку, получила документы на право везда на родину и прибыла в г. Кролевец, 28 мая 1945 года.

Вопрос: Вас подвергали репрессиям в Германии?

Ответ: Нет ни каким репрессиям я не подвергалась. Из придателей ни кого назовать не могу.

Больше показать ни чего не могу записано с моих слов правильно мне прочитано

Била

Допросил: Нач Кролевецкого РО НКВД ст Лейтенант Белозерцев

№ 6299

Архивное

пересмотрено в соответствии с приказом КГБ при СМ СССР № 00750 и оставлено для дальнейшего хранения в архиве в фонде секретного дело производства, со снятием с оперативно-справочного учета проходящего лица.

Пересмотрел _____

_____ (_____)

Согласен:

Нач 2 отд. УКГБ при СМ УССР по Сумской обл.

18.VI 1955 г.

(Бухаров)

3

РОЛЕВЕЦЬКА
МІСЬКА РАДА
ДЕПУТАТІВ ТРУДЯЩИХ
Сумської області.

14 Апреля 1946 г.
№ 21-04
м. Кролевец

Справка-Характеристика.

Выдана настоящая Исполкомом Городского Совета Депутатов трудящихся за Гржу Бела Марию Ивановну в том, что последняя является временным жителем г. Кролевца, соцпроисхождения Горсовету не известно.

В период временной Немецкой Акупации проживала в г. Кролевце без специальности.

В Мае м-це 1942 г. убыла в Германию добровольно или насильно сведений Горсовет не имеет.

Прибыла с Германии в 1945 году в августе

с какого времени работает, чернорабочей в торф-
артели, что и удостоверяется.

Пр. Корр. Совета
Д. Трудящихся [illegible]

Секретарь [illegible]

4

СПРАВКА.

Компрматериалов на гр. Белая Мария Ивановна

рождения 1913 года, уроженца

Кролевецкое РО МВД и МГБ не располагает.

НАЧ. КРОЛЕВЕЦКОГО РО МВД
МАЙОР — (ШЕВЧЕНКО)

НАЧ. КРОЛЕВЕЦКОГО РО МГБ
СТ. ЛЕЙТЕНАНТ — (БЕЛОЗЕРЦЕВ)

4

СПРАВКА.

Компрматериалов на гр. Бесса Мордуха Иванова

рождения 1913 года, уроженца

Кролевецкое РО МВД и МГБ не располагает.

НАЧ. КРОЛЕВЕЦКОГО РО МВД
МАЙОР

НАЧ. КРОЛЕВЕЦКОГО РО МГБ
ст. лейтенант-

/ШЕВЧЕНКО/

/БЕЛОЗЕРЦЕВ/

З А К Л Ю Ч Е Н И Е

«15» сент 1946 г. гор. Кролевец Сумской области.

Из материалов проверочно-фильтрационного дела видно, что Белая Мария Ивановна

считать проверенным.

ПРЕД. ФИЛЬТКОМИССИИ: /ШЕВЧЕНКО/

ЧЛЕНЫ КОМИССИИ: /ШЕВЧЕНКО/

/БЕЛОЗЕРЦЕВ/

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

"15" сентября 1946 г. гор. Кролевец Сумской области.

Из материалов проверочно-фильтрационного дела видно, что Белов

[illegible] считать проверенным.

ПРЕД. ФИЛЬТКОМИССИИ: /ШЕВЧЕНКО/

ЧЛЕНИ КОМИССИИ: /[illegible]/

/БЕЛОЗЕРЦЕВ/

Бела Мария Ивановна 16 5

6

Заполняется оперативным сотрудником проверочно-фильтрационной комиссии — со слов проверяемого.

АНКЕТА

Арх. № 1178

на гражданина СССР, возвратившегося в СССР через _____ границу

1. Фамилия, имя отчество Если фамилия, имя, отчество изменены, то когда, почему и какую фамилию носил до изменения	Бела Мария Ивановна ур фамилия курлетко.
2. Год, месяц и число рождения	1913 года, 30 июля.
3. Место рождения (республика, край, обл., район, село по новому адм. делению)	Ур. Сумской обл. г. Кролевец.
4. Последнее местожительство и адрес: а) до начала войны или призыва в армию б) до убытия за границу	Сумская обл. г. Кролевец. ул. Привокзальная дом №1.
5. Национальность, родной язык, каким иностранным языком владеет, в какой степени	Украинка
6. Партийность. В какой организации состоял до оккупации (плена)	от
7. Где находятся парт., комсомольские документы (когда, куда, кому сдал, порвал, отобраны оккупантами, где, кем)	нет
8. Образование, когда, где учился, что окончил	негр.
9. Профессия, специальность	нет
10. Судимость при Сов. власти (кем, когда, за что и мера наказания)	не судима

11. Сведения о трудовой деятельности до оккупации или призыва в Красную армию, начиная с 1939 г.:

Даты		Название учреждения, предприятия	Должность, выполняемая работа	Адрес учреждения, предприятия (республ., край, обл., район, село)
Поступления	Увольнения			
1941	1942	Работала в Пибошнике	грузов.	Кролевец

12. Отношение к воинской службе (род войска, последнее звание, кадровый или призван во время войны, когда и каким военкоматом)	нет
13. Участие в боевых операциях (где, когда, в составе каких частей, был ли ранен, контужен). Награды за боевые операции.	нет

6299

14. Прохождение службы в Красной Армии с 1939 г.:

Даты		Название (номер) части (в состав какого соединения и фронта входила часть)	Должность, звание	Местонахождение части
Зачисления	Отчисления			
		не был		

15. Где, когда и при каких обстоятельствах попал в плен или окружение — Не был

16. При каких обстоятельствах попал на оккупированную советскую территорию — Не оккупировался не проживал

17. Сколько раз, когда, где задерживался, допрашивался военными, полицейскими органами, гестапо на оккупированной советской территории, по каким вопросам. Если судился, каким судом, за что, срок наказания, где отбывал, кем и когда освобожден; каким другим репрессиям подвергался (сам и семья) со стороны оккупантов — Не был

18. Сведения о роде занятий и месте жительства на оккупированной советской территории:

Даты		Название учреждения, предприятия, фамилия предпринимателя	Должность, выполняемая работа	Адрес местожительства
Поступления	Увольнения			
1941	V 1942.	работал в типографии	Печатник.	Крым г.

19. Когда и при каких обстоятельствах попал на территорию, воюющих с СССР стран или в оккупированную Германией страну (выяснить подробно, попал ли за границу в качестве военнопленного, мобилизованного или выехал добровольно) — В 1942 году немцами вывезен в Германию

20. Вызывался ли за границей на допросы, кем, когда, в связи с чем. Если судился, где, когда, каким судом, за что, срок наказания, где содержался, при каких обстоятельствах и когда освобожден — Не был

21. Сведения о роде занятий и месте жительства за границей:

Даты		Название учреждения, предприятия, фамилия предпринимателя	Адрес учреждения, предприятия (страна, окр., уезд, город, село)	Какую работу выполнял и где жил (точный адрес) и по каким документам
Поступления	Увольнения			
V 1942	IV 1945	работал на заводе по найму Бельгия	г. Гронингер	Армия.

22. Служил ли в армиях, воюющих с СССР стран или других воинских антисоветских формированиях (указать в каких частях, когда, должность, звание) — не служил

23. Кого из советских граждан знает как изменников Родине, предателей и пособников (указать фам., имя, отч., установочные данные и в чем выражалась их изменническая деятельность и где они сейчас находятся) — не знает

24. Когда и при каких обстоятельствах вернулся в СССР или прибыл на границу СССР (одиночным порядком или в группе (с кем), явился добровольно или задержан, кем, когда) — Освобожден частями Красной Армии

25. Сведения о семье и близких родственниках (отец, мать, жена, дети, братья, сестры) по последним известным ему сведениям (с указанием года, даты)

Фамилия, имя и отчество	Возраст	Степень родства	Постоянное место жительства и род занятий до войны	Где проживают (адрес) и чем занимаются (по последним данным), если выбыли с постоянного места жительства (куда), погибли, умерли, откуда ему стало это известно
Кузнецова Мария	55	мать	крестьянка	где находилась не знает

26. Кто может подтвердить изложенное в анкете: а) за время пребывания в армии; б) за время пребывания на советской оккупированной территории; в) за время пребывания за границей, (указать фамилию, имя, отчество лиц, где они живут и чем занимаются)	—
27. Что хочет опрашиваемый сообщить о себе дополнительно	Нет
28. Куда опрашиваемый хочет ехать (точный адрес) и что делать	Сумская обл. г. Кролевец
29. Перечислить все имеющиеся у опрашиваемого документы, кем, когда они выданы и их №№	Нет

Примечание. Если некоторые вопросы анкетным путем не будут выяснены, о них проверяемый должен быть допрошен отдельно.

Дактилоотписк указательного пальца правой руки

Место для фотокарточки

Подпись опрошенного Бела

Анкета заполнена «19» мая 1945 г. в Волковыском проверочно-фильтрационном пункте НКВД СССР

БССР

(адрес пров.-фильтрац. пункта)

Оп уп окр жонсмерш дивизии ст л-т Беляков

(должность, звание и фамилия (разборчиво) допросившего)

Н Беляков

(подпись)

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

20 мая месяца 1945 г. из материалов проверочно-фильтрационного дела видно, что

к/п подобного (фамилия, инициалы)

РЕШЕНИЕ: Направить в гор. Кролевец, Сумской области

ПРЕДСЕДАТЕЛЬ ФИЛЬТР. КОМИССИИ Зам нач отд-я окр жонсмерш УТК ВДМ капитан гв (Сергеев)

(должность, звание и фамилия (разборчиво)) (подпись)

ЧЛЕНЫ КОМИССИИ: Нач окр жонсмерш дивизии майор (Иоффе)

(должность, звание и фамилия) (подпись)

Нач 2 отдела УТК гв

(должность, звание и фамилия) (подпись)

подполковник гв (Кириллов)

8

1. Фам. Бела

2. Имя Мария

3. Отч. Ивановна

4. Год рожд. 1913 5. Место рожд. Орлской обл. г. Кролевец

6. Точное местожительство (адрес) до оккупации или до призыва в Красную Армию по месту жительства

7. Проф. (спец.) ней

8. Парт. б/п. 9. Нац. укр. 10. Гражд. СССР

11. За границей был с V 1942 г. по IV 1945 г.

12. В каких странах проживал и что делал: Германия рабочая

(фамилия составившего карточку)

Точный адрес фильтрационного пункта

~~Село~~ Волковыск

Город

Область Гродненск.обл.

Республ. БССР

фильтрацию прошел

с 16 V 1945 г.

по 20 V 1945 г.

Папиллоскопическая указательного пальца правой руки

а) Решение фильтрац. комиссии: К/м не удобство

б) выбыл 20 V 1945 г. Сумской обл.
направлен
(указать точный адрес куда
выбыл на жительство: село, город, район, область, республика или направ-
зоу Кролевец.
лен в какой лагерь, тюрьму)

в) Личное дело направлено «22» мая 1945 г. при № ФФП/0210
в Сумское УНКВД
(точное название органа НКВД—НКГБ)

г) Разные отметки

9

1. Фам. Бела

2. Имя Мария

3. Отч. Ивановна

4. Год рожд. 1913 5. Место рожд. Сумской обл. гор. Кролевец.

6. Точное местожительство (адрес) до оккупации или до призыва в Красную Армию по месту жительства

7. Проф. (спец.) ней

8. Парт. б/п. 9. Нац. укр. 10. Гражд. СССР

11. За границей был с V 1942 г. по IV 1945 г.

12. В каких странах проживал и что делал: Германия рабочая

(фамилия составившего карточку)

Точный адрес фильтрационного пункта

~~Село~~ Волковыск
Город
Область Гродненская обл.
Республ. БССР

фильтрацию прошел
с 16 V 1945 г.
по 20 V 1945 г.

Дактилооттиск указательного пальца правой руки

а) Решение фильтрац. комиссии: к/м не добыто

б) выбыл направлен 20 V 1945 г. Сумской обл.
(указать точный адрес куда выбыл на жительство: село, город, район, область, республика или направлен в какой лагерь, тюрьму)
гор Кролевец.

в) Личное дело направлено «22» июл 1945 г. при № 95П/0710
в Сумское УНКВД
(точное название органа НКВД—НКГБ)

г) Разные отметки

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ НАДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 9 листов

(девять)

29 сентября 92

Должность

Подпись

ЗАВЕРИТЕЛЬНАЯ ПОДПИСЬ

В данном деле пронумеровано 9 листов

(девять)

11 11 92 г.

Должность Архивариус

Подпись

Арт. 1-С-3803-1